

Pròleg

La transformació

«Mai no es va tan lluny com quan no se sap cap on es va.»
Goethe

Tina Vallès em demana que escriga un pròleg per a *Paper de Vidre* i que empre com a tema «la transformació». De seguida dic que sí, i per molts motius: perquè Tina ve recomanada per l'amic Màrius Serra, perquè totes les referències que tinc sobre *Paper de Vidre* són excel·lents i perquè el tema —la transformació— m'és de veres suggerent. La transformació em remet a metamorfosi, i per a un entomòleg lletraferit la metamorfosi és quelcom més que l'espectacular procés de transformació que experimenta un insecte, és un miracle, un miratge, una troballa fascinant. Kafka no podria haver triat millor el tema per a una de les seues històries, perquè la metamorfosi és un canvi tan insòlit, tan meravellós i alhora grotesc, que és profundament kafià.

Però, al mateix temps, aquesta transformació em recorda la paradoxa de la Reina Roja de Lewis Carroll, aquell fragment en què li diu a Àlicia: «en el nostre país necessites córrer tota l'estona per a mantindre't en el mateix lloc». I d'alguna manera tot en la vida està en constant transformació, en constant canvi, per a poder romandre en el lloc escollit. El biòleg evolucionista Leigh van Valen va emprar aquest símil de la Reina Roja per a parlar de la incessant selecció natural que es produeix entre les espècies, en la constant interacció entre preses i depredadors, i en la cursa eterna que es materialitza entre elles per a poder ser el que són.

I alguna cosa semblant passa en el món de la cultura. L'artista, l'escriptor, l'editor es veu sempre en la necessitat de «córrer tota l'estona per a mantindre's en el mateix lloc». Cal créixer, millorar-se, innovar, experimentar, provar sort, arriscar-se, i córrer, córrer, desconeixent els límits i les fronteres. «Mai no es va tan lluny com quan no se sap cap on es va», diu Goethe. I potser és cert: l'artista, l'escriptor, l'editor, mai no sap ben bé cap on va, però segueix un instint, un estímul, un tropisme, alguna cosa que li dicta el camí, el millor viarany. Evidentment, no sempre és recte aquest itinerari; més aviat al contrari, però totes aquestes experiències van conformant un bagatge, una història, un solatge vital que al final fructifica, dona els seus resultats, sempre i quan, com la Reina Roja, no ens deixem vèncer per la facilitat, per la comoditat, per la repetició.

Per això, *Paper de Vidre* es transforma. L'èxit aconseguit en la versió de pdf el trasllada a un format de web. És un canvi, una innovació, un nou esforç per a millorar i millorar també els lectors. Però, com tota transformació, té els seus riscs. El format pdf proporcionava un material fet, clar, exposat d'una manera lineal; la web implica un ús distint, més interactiu, més radial i alhora més pròxim al lector. És un repte, una nova aventura, un canvi per poder seguir sent el que són. És a dir, una referència en el món cultural català. Potser els editors de *Paper de Vidre* no saben ben bé cap on van. Aleshores, n'estic segur, arribaran ben lluny.

